

การพัฒนาความสามารถในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

โดยการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย

(กรณีศึกษาเด็กชายณัฐวุฒิ ชุสุข)

อรชุดา รัตนวงศ์แซ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาความสามารถในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย ๒) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาก่อนและหลังการฝึกโดยการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการสอนและพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของครูผู้สอน หรือบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาความสามารถของเด็กในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการ การจัดการศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษาฯ ประเภทดังต่อไปนี้ ๑) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ๒) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ๓) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ๔) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย การเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ ๕ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ๖) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา ๗) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ ๘) บุคคลออทิสติก ๙) บุคคลพิการซ้อน (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อคณพิการและผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประเมินและรายงานผล และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคณพิการและ ผู้ด้อยโอกาส จัดระบบสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษาสำหรับคณพิการและผู้ด้อยโอกาส วิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคณพิการและผู้ด้อยโอกาส

ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล ครอบครัวยุชมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการเรียนร่วมแก่คนพิการในเขตพื้นที่ต่างๆรับผิดชอบอย่างทั่วถึงมีคุณภาพผลิต วิจัย และพัฒนา จัดสรรผลิต เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ที่ อยู่ในความดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มี ๑๗๒ แห่ง จำแนกได้ ๓ กลุ่ม คือ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานที่ให้บริการบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ๙ ประเภทความพิการทางการศึกษา มุ่งพัฒนาเด็กพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการให้สามารถพัฒนาได้เทียบเท่า หรือใกล้เคียงกับเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน และส่งเสริมครอบครัวให้สามารถเลี้ยงดูพัฒนาเด็กพิการ เพื่อให้เด็กพิการได้รับการพัฒนาตามที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวให้มีศักยภาพพึ่งพาตนเองได้

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา หน่วยบริการหัวไทร ปีการศึกษา๒๕๖๕ มีนักเรียนทั้งหมด ๓๓ คน เป็นนักเรียนไป กลับ ๒๑ คน นักเรียนรับบริการที่บ้าน ๑๒ คน แบ่งตามประเภทความพิการ ดังนี้ ประเภทความบกพร่องทางการได้ยิน ๑ คน ความบกพร่องทางสติปัญญา ๖ คน ความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพหรือการเคลื่อนไหว ๓ คน ความบกพร่องทางการเรียนรู้ ๑ คน บุคคลออทิสติก ๒ คน บุคคลพิการซ้อน ๒๐ คน ปัญหาที่พบมีหลายหลายประเด็น แต่ผู้วิจัยเลือกประเด็นปัญหาที่ต้องการจะแก้ไขให้กับเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประเด็นปัญหา คือการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย ของเด็กชายณัฐวุฒิ ชุสุข ทำให้การทำกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของนักเรียนไม่เป็นไปตามที่กำหนด เช่น การสวมเสื้อผ่าหน้าและติดกระดุมเองไม่ได้รับประทานอาหาร ถอดและใส่รองเท้าเองไม่ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายโดยการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย กรณีศึกษาคือเด็กชายณัฐวุฒิ ชุสุขนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย(ติดกระดุมได้)ได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กปกติ

ทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว มีระดับเขาว์ปัญญาอยู่ในระดับ ๕๐ - ๗๐ และขาดความสามารถในการแต่งกาย

๒. การช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย หมายถึง ความสามารถในการดูแลตนเองใน

เรื่อง การสวมเสื้อ การติดกระดุมเสื้อ การปลดกระดุมเสื้อ การใส่กางเกง การรัดเชิพ การใส่กระโปรง

และการรูดชิปกระโปรง โดยไม่ต้องมีการช่วยเหลือจากผู้อื่น ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินความสามารถด้านการแต่งกายที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

๓. ชุดกิจกรรมการแต่งกาย หมายถึง ชุดการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนา ความสามารถด้านการแต่งกายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

๓.๑ คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม

๓.๒ แผนการจัดกิจกรรม

๓.๓ สื่อเสื่อผ้าหน้ากระดุมขนาด ๓ ซม.

๓.๔ เกมการศึกษา การเรียงลำดับขั้นตอนการสวมเสื้อ

๔. การใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย หมายถึง การนำชุดกิจกรรมการแต่งกายไปพัฒนาความสามารถด้านการแต่งกายให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีปัญหาด้านการแต่งกายด้วยตนเอง โดยมีวิธีการและขั้นตอนคือ

๔.๑ คัดเลือกเด็กที่มีปัญหาด้านการแต่งกาย โดยใช้แบบประเมินความสามารถการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย

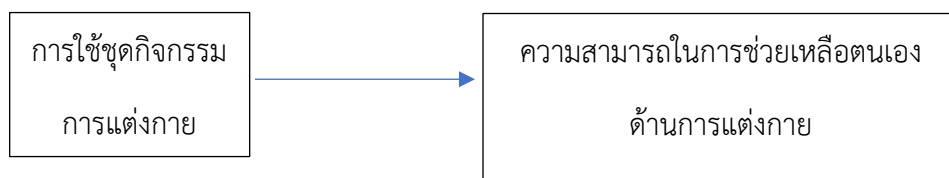
๔.๒ นำแผนการจัด กิจกรรม และสื่อการสอนในชุดกิจกรรมไปใช้กับเด็กตามแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้

๔.๓ ทำการประเมินความสามารถการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย

สมมุติฐานการวิจัย

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกายมีความสามารถด้านการแต่งกายเพิ่มขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ด.ช.ณัฐวุฒิ ชูสุข นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นเตรียมความพร้อมฯ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช หน่วยบริการหัวไทร

๒. ตัวแปรที่ศึกษา

๒.๑ ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย

๒.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย

๓.ระยะเวลาที่ใช้

ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖

ตารางสรุปผลประเมินความสามารถ

ในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของเด็กบกพร่องทางด้านสติปัญญา

ตารางที่ ๑ สรุปผลการพัฒนาการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายจากการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย

เดือน ธันวาคม ๒๕๖๕

กิจกรรม /ทักษะ	ธันวาคม ๒๕๖๕				
	สัปดาห์ที่ ๑	สัปดาห์ที่ ๒	สัปดาห์ ๓	สัปดาห์ที่ ๔	รวม
๑.หยิบเสื้อตรวจดูความเรียบร้อยเสื้อไม่กลับด้านและสวมเสื้อผ่าหน้า	๒	๒	๓	๓	๑๐
๒. มือทั้งสองข้างจับسابเสื้อดึงเข้าชิดกันกลางลำตัวจัดความเรียบร้อยชายเสื้อตรงกัน	๑	๒	๓	๓	๙
๓.มือข้างหนึ่งจับกระดุมขนาด ๓ ซม.มืออีกข้างจับรั้งกระดุม	๒	๓	๒	๔	๑๑
๔. สอดกระดุมใส่ในรั้งดุม	๒	๓	๒	๓	๑๐
๕.ดึงกระดุมออกจากรั้งดุม ติดกระดุมขนาด ๓ ซม.	๑	๒	๓	๓	๙

ตารางสรุปผลประเมินความสามารถ
ในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของเด็กบกพร่องทางด้านสติปัญญา
 ตารางที่ ๒ สรุปผลการพัฒนาการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายจากการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย
 เดือน มกราคม ๒๕๖๖

กิจกรรม /ทักษะ	มกราคม ๒๕๖๖				
	สัปดาห์ที่ ๑	สัปดาห์ที่ ๒	สัปดาห์ ๓	สัปดาห์ที่ ๔	รวม
๑.หยิบเสื้อตรวจดูความเรียบร้อยเสื้อไม่กลับด้านและสวมเสื้อผ่าหน้า	๒	๓	๓	๔	๑๒
๒. มือทั้งสองข้างจับسابเสื้อดึงเข้าชิดกันกลางลำตัวจัดความเรียบร้อยชายเสื้อตรงกัน	๑	๒	๓	๔	๑๐
๓.มือข้างหนึ่งจับกระดุมขนาด ๓ ซม.มืออีกข้างจับรังกระดุม	๒	๓	๔	๕	๑๔
๔. สอดกระดุมใส่ในรังดุม	๒	๓	๔	๕	๑๔
๕.ดึงกระดุมออกจากรังดุม ติดกระดุมขนาด ๓ ซม.	๑	๓	๔	๕	๑๓

ตารางสรุปผลประเมินความสามารถ
ในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของเด็กบกพร่องทางด้านสติปัญญา
 ตารางที่ ๓ สรุปผลการพัฒนาการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายจากการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย
 คิตเจิลี่ เป็นคำร้อยละ

กิจกรรม /ทักษะ	ธันวาคม ๒๕๖๕		มกราคม ๒๕๖๖		รวม (%)
	คำมาตรฐาน	ร้อยละ	คำมาตรฐาน	ร้อยละ	
๑.หยิบเสื้อตรวจดูความเรียบร้อยเสื้อไม่กลับด้านและสวมเสื้อผ่าหน้า	๑๐	๒	๑๒	๒.๔	๘.๘
๒. มือทั้งสองข้างจับسابเสื้อดึงเข้าชิดกันกลางลำตัวจัดความเรียบร้อยชายเสื้อตรงกัน	๙	๑.๘	๑๐	๒	๗.๖
๓.มือข้างหนึ่งจับกระดุมขนาด ๓ ซม.มืออีกข้างจับรังกระดุม	๑๑	๒.๒	๑๔	๒.๘	๑๐.๐
๔. สอดกระดุมใส่ในรังดุม	๑๐	๒	๑๔	๒.๘	๙.๖
๕.ดึงกระดุมออกจากรังดุม ติดกระดุมขนาด ๓ ซม.	๙	๑.๘	๑๓	๒.๖	๘.๘
รวม	๔๙	๗.๘	๖๓	๑๒.๖	๔๐.๘

วิเคราะห์ผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย

ผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายสำหรับเด็กบกพร่องทางด้านสติปัญญาโดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย ในเวลา ๒ เดือน นักเรียนมีทักษะในการการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายมากขึ้น กล้ามเนื้อมีความแข็งแรง

จะเห็นได้ว่าการบันทึกข้อมูล ในเดือนธันวาคม เด็กยังไม่มีทักษะในการสวมเสื้อผ่าหน้าติดกระดุมขนาด ๓ ซม.มากนัก คิดเป็นจำนวนครั้งที่เด็กทำได้เพียง ๔๙ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๘ และในเดือนมกราคม ซึ่งได้มีการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย การสวมเสื้อผ่าหน้าติดกระดุมขนาด ๓ ซม.มากขึ้นแล้วเด็กสามารถด้านการแต่งกายได้จำนวน ๖๓ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการนำชุดกิจกรรมการแต่งกาย มาพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายสำหรับเด็กบกพร่องทางด้านสติปัญญาสามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและทักษะด้านการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายดีขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายสำหรับเด็กบกพร่องทางด้านสติปัญญาโดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งกาย ในเวลา ๒ เดือน นักเรียนมีทักษะในการการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าการบันทึกข้อมูล ในเดือนธันวาคม เด็กยังไม่มีทักษะในการสวมเสื้อผ่าหน้าติดกระดุมขนาด ๓ ซม.มากนัก คิดเป็นจำนวนครั้งที่เด็กทำได้เพียง ๔๙ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๘และในเดือนมกราคม ซึ่งได้มีการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย การสวมเสื้อผ่าหน้าติดกระดุมขนาด ๓ ซม.มากขึ้นแล้วเด็กมีความสามารถด้านการแต่งกายได้จำนวน ๖๓ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการนำชุดกิจกรรมการแต่งกาย มาพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายสำหรับเด็กบกพร่องทางด้านสติปัญญาสามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและมีทักษะด้านการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา ความสามารถของเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาที่ได้รับการฝึก การแต่งกายด้วยชุดกิจกรรมการแต่งกาย ปรากฏผลดังนี้

๑. ความสามารถด้านการแต่งกายของเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาที่เพิ่มขึ้นนั้น ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในการฝึกคือการ สร้างชุดกิจกรรมการแต่งกายโดยใช้หลักการวิเคราะห์งาน มาแบ่งเนื้อหาขั้นตอนในการฝึกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลายขั้นตอน โดยจัดเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายากเพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการฝึกฝนอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสอดคล้องกับ Hickson, Blackman and Reis ที่กล่าวไว้ว่า หลักการวิเคราะห์งานมักนิยม นำมาใช้กับการฝึกเด็กที่มีความ บกพร่องทางด้านสติปัญญาเพื่อให้มองเห็นการทำงานเป็นรูปธรรมที่ใช้ในการฝึกเป็นขั้นๆ ซึ่งกลยุทธ์ใน การส่งเสริมแบบแผนการเรียนรู้และความคิดในด้าน

ความทรงจำ ความเข้าใจ ตลอดจนการประมวล ปัญหาได้ด้วยตนเอง (Hickson, Blackman; & Reis. ๑๙๙๕: ๑๗๐) ซึ่งแสดงว่าการวิเคราะห์งานเป็น ปัจจัยในการส่งเสริมให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาประสบความสำเร็จในการฝึกทักษะต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวีรยุทธ พูลทองคำ (วีรยุทธ พูลทองคำ. ๒๕๔๕: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เกี่ยวกับ ผลจากการใช้ชุดฝึกทักษะการรับประทานอาหารเชิงวิเคราะห์งานกับนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญาที่มีความพิการซ้ำซ้อน พบว่า หลังการใช้ชุดฝึกทักษะการรับประทานอาหาร เชิงวิเคราะห์งานนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีความพิการซ้ำซ้อนมีทักษะการรับประทานอาหารที่สูงขึ้น อยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันติยา ช่วยหนู (สันติยา ช่วยหนู. ๒๕๕๑: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์งาน ร่วมกับวิธีลูกโซ่ย้อนกลับ พบว่าหลังจากใช้วิธีการ สอนแบบการวิเคราะห์งานร่วมกับวิธีลูกโซ่ย้อนกลับ เด็กที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญาสามารถช่วยเหลือตนเองได้

๒. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสอนใช้หลักการแบบ ๓ R's คือ

๒.๑ Repetition คือ การฝึกซ้ำและใช้เวลาฝึกมากกว่าเด็กปกติใช้วิธีหลายๆ วิธีใน เนื้อหาเดิม

๒.๒ Relaxation คือ การฝึกแบบไม่ตึงเครียดไม่ฝึกเนื้อหาวิชาเดียวนานเกิน ๑๕ นาที ควรเปลี่ยนกิจกรรมวิชาการเป็นการเล่น ร้องเพลง ดนตรีเล่านิทานหรือให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ๒.๓ Routine คือ การฝึกให้เป็นกิจวัตรประจำวัน เป็นกิจกรรมที่จะต้องทำเป็นประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน การฝึกแบบไม่ตึงเครียด และให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงจากสื่อการสอนที่ เป็นรูปธรรม เป็นของจริงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. ๒๕๔๒: ๑๕-๑๖) สามารถ ส่งเสริมให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความสามารถในการ เรียนรู้พัฒนาตนเองในการแต่งกายได้มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจท์ ที่กล่าวว่าพัฒนาการ ทางสติปัญญาและ ๓ ความคิดนี้จะเริ่มพัฒนาจากการปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ทฤษฎี พัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์เป็นทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กตั้งแต่แรกเกิด ๓ จนกระทั่งถึงวัย พัฒนาการทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวโดยอาศัย ขบวนการทำงานที่สำคัญของ โครงสร้างทางด้านสติปัญญาคือ ขบวนการปรับเข้าสู่โครงสร้าง (Assimilation) และขบวนการปรับขยายโครงสร้าง (กรณีการกลืนหวน. ๒๕๔๗: ๔๓-๔๔; อ้างอิงจาก Piaget. ๑๙๕๒: ๒๓๖-๒๔๖) ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญาอายุระหว่าง ๖ - ๑๐ ปีที่มีระดับ สติปัญญาระหว่าง ๕๐ - ๗๐ ปีมีพัฒนาการใกล้เคียงกับเด็กปฐมวัยที่มี พัฒนาการเรียนรู้โดยการลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเองสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้สัมผัสเรียนรู้และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย ตนเอง และการ นำเกมการศึกษาลำดับขั้นตอนการแต่งกายในชุดกิจกรรมเป็น การย้ายกระบวนการต่างๆ ในการ แต่งกายจากรูปธรรมเชื่อมโยงไปยังสิ่งที่นามธรรมเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในขั้นต่อไป (กรณีการ กลืน หวน. ๒๕๔๗: ๔๓-๔๔; อ้างอิงจาก Piaget. ๑๙๕๒: ๒๓๖-๒๔๖) ระหว่างการฝึกการให้การเสริมแรง เมื่อเด็ก สามารถทำได้อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เด็กรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองมีแรงจูงใจใน การฝึก และ พัฒนาการตนเองตาม ศักยภาพต่อไป

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่า การฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย โดยใช้ ชุดฝึกกิจกรรมการแต่งกาย นอกจากจะพัฒนาทักษะการแต่งกายแล้วยังช่วยพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในทักษะด้านอื่นๆ คือ

๑. การให้เด็กได้ฝึกขั้นตอนการสวมเสื้อติดกระดุม เป็นการฝึกสมาธิของเด็กในขณะที่ฝึกเป็นอย่างดี กล่าวคือในขณะที่เด็กกำลังตั้งใจฝึกการติดกระดุม เด็กได้ใช้สมาธิจดจ่ออยู่กับสิ่งที่กำลังทำไม่วอกแวก ถูกชักจูงความสนใจได้ง่าย

๒. การที่เด็กได้เล่นเกมการศึกษาลำดับขั้นตอนการแต่งกาย ช่วยให้เด็กได้ใช้ความคิดในการลำดับขั้นตอนการแต่งกายให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการถ่ายโยงความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ดี และยังช่วยให้เด็กมีความเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบ ความสามารถของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายด้วยวิธีอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบว่า วิธีการใดที่จะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาความสามารถในการแต่งกายได้มากกว่า

๒. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านอื่นๆ ที่มีความจำเป็นพื้นฐาน ในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ด้านสุขอนามัยและการขับถ่าย ได้แก่ การแปรงฟัน การขับถ่าย การล้างก้น การทำความสะอาดเสื้อผ้า เป็นต้น

๓. ในการทำวิจัยกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาควรมีการจัดทำสื่อการสอนให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนของเด็กเพื่อเด็กจะได้ไม่ต้องรอในการฝึกนาน เพราะจะทำให้ความสนใจในการทำกิจกรรมลดลง

บรรณานุกรม

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๑). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

๒๕๔๐. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๒). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช

๒๕๕๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ประคอง ผลพิชฌนันท์. (๒๕๕๒). แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการจัดการศึกษาตาม

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในโรงเรียนพิเศษเฉพาะความพิการ. วิทยานิพนธ์

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

(๒๕๕๖). หลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ

พุทธศักราช ๒๕๕๖.

ศรียา นิยมธรรม. (๒๕๕๖). การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความ

ต้องการจำเป็นพิเศษ. ๒๕๖๔.

รุ่งอรุณ เอียร์ประกอบ. (๒๕๔๙). การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔. สารนิพนธ์กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (๒๕๒๕). พัฒนาหลักสูตรมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่๓. กรุงเทพฯ: นเรศวรการพิมพ์. วีรานูตร พูลทองคำ. (๒๕๔๕). การศึกษาทักษะการรับประทานอาหารของเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญาในระดับฝึกได้ จากการใช้ชุดฝึกทักษะการรับประทานอาหารเชิงวิเคราะห์งาน. ปริญญานิพนธ์กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.